

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
FUNDACJI im. TADEUSZA ŁOPUSZAŃSKIEGO
za okres od 11.05.2003 do 16.05.2008

Walne Zebranie Fundacji w dniu 10.05.2003 r. wybrało Zarząd Fundacji w składzie:

Dyrektor Zarządu	Jan Bohdan Gliński	członkinie	Eugenia Kaczmarowska
Zastępca Dyrektora	Zbigniew Mocek		Ewa Gawlikowska-
Sekretarz Zarządu	Maciej Ostrowski		Świechowska

Z pięciorga - trzech członków Zarządu zamieszkuje w Warszawie, pozostali w Lesznie i te dwie miejscowości były miejscami posiedzeń Zarządu. Wiele spraw konsultowano telefonicznie, czasem listownie. Ponadto Zarząd z reguły konsultował bieżące sprawy z przewodniczącym Rady Fundacji prof. Zbigniewem Wierzbickim, czasem także z sekretarzem Rady prof. Augustynem Ponikiewskim. W okresie sprawozdawczym odbyło się 14 protokołowanych zebrań Zarządu. Co roku odbywało się posiedzenie sprawozdawcze za ubiegły rok. Sprawozdanie takie rozsyłano do fundatorów oraz donatorów. Ponadto w miarę potrzeby odbywały się liczne posiedzenia (najczęściej nie protokołowane), narady i uzgodnienia w trybie podanym powyżej.

Obecnie Fundacja liczy 114 fundatorów i donatorów fizycznych oraz jednego donatora zbiorowego (Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej). W okresie sprawozdawczym przybyło 20 donatorów. Niestety w tym okresie na wieczną wartość odeszło czternastu donatorów, w tym 12 Byłych Rydzyńskich :

Maciej Kilarski	Jacques Michalak
Janusz Gołębiowski	Andrzej Mazaraki
Felicjan Prejbisz	Jerzy Stanecki
Tadeusz Kuźmicki	Wiktor Szańkowski
Stanisław Kubica	Janusz Michejda
Jerzy Turczynowicz	Aleksander Łempicki
Wincenty Pezacki	Leszek Pawłowicz

ODTWORZENIE FUNDACJI SUŁKOWSKICH

Uchwalenie w czasie poprzedniego, walnego zebrania Rady Fundacji APELU DO PREZYDENTA RP w sprawie podjęcia inicjatywy legislacyjnej odtworzenia Fundacji Sułkowskich dała Zarządowi asumpt do spotkania w październiku 2003 roku z Szefową Kancelarii Prezydenta Jolantą Szymanek–Deresz. Pani Minister stwierdziła, że istnieją precedensy prawne odtwarzania zasłużonych dla kultury Polski fundacji odrębnymi uchwałami sejmowymi (Fundacja Ossolineum i Kórnicka), ale w obu przypadkach inicjatywę podjęła grupa posłów. W naszym wypadku ustawa, która istotnie ingeruje w kompetencje rządu w zakresie zmian własności musi zostać bardzo dobrze omówiona wcześniej w ministerstwach i agencjach, tak aby Prezydent nie spotkał się z zarzutem wkraczania w kompetencje rządu lub z odmową parlamentu. W rezultacie stwierdziła, że obecnie taka inicjatywa ustawodawcza Prezydenta nie jest możliwa. Sugerowała, że może Senat podjąłby inicjatywę ustawodawczą, tam obecnie zasiada Olga Krzyżanowska i może poprowadziłaby tą sprawę raz jeszcze. 26 czerwca 2004 r. odbyła się prywatna rozmowa prof. Józefa Zwiśłockiego z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim, w której nasz donator poruszył sprawę restytucji Szkoły. Sprawę miała prowadzić min. Labuda i wprowadzony w czasie poprzedniej wizyty prawnik Andrzej Dorsz, bez dalszego ciągu.

Przewodniczący Rady z Zarządem odbyli w 2004 roku spotkanie z wiceminister MENiS Anną Radziwiłł, która jednoznacznie wykluczyła zaangażowanie ministerstwa w proces restytucji Fundacji Sułkowskich. Przerwanie ciągłości funkcjonowania tej instytucji na skutek dekretu władz PRL z 1952 roku oraz naturalne odejście ostatnich członków Kuratorium wyklucza jej odtworzenie. Takich przeszkód formalno-prawnych rzekomo nie miała Fundacja Kórnicka ani Ossolineum. MENiS nie jest prawnym sukcesorem Ministerstwa Wyznań i Oświecenia Publicznego II Rzeczypospolitej ani Komisji Edukacji Narodowej. Tak sformułowane stanowisko przedstawiciela rządu zdaje się na długie lata odsunąć proces przywrócenia Fundacji Sułkowskich.

W takiej sytuacji w następnych latach do 2008 roku nie prowadziliśmy większych działań w kierunku odtworzenia Fundacji, a skupiliśmy się jedynie na działaniach dla upowszechnienia idei Tadeusza Łopuszańskiego i Szkoły Rydzyńskiej.

Należy nadmienić, że zgodnie z sugestią Rady próbowano odszukać postanowienia Sądu w Poznaniu, który w 1925 roku w procesie przeciw Skarbowi Państwa nakazał przekazanie majątków na rzecz Fundacji Sułkowskich, jednak Sąd Wojewódzki odpowiedział, że nie posiada tych akt. Konieczne byłoby poszukiwanie w archiwach, ale nie

mamy na to ani środków ani umiejętności. Rozważaliśmy też wejście na drogę procesową ze Skarbem Państwa, korzystając z „prawa ubogich”, ale po konsultacji z prawnikiem mec. Romanowskim, specjalizującym się w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa zrezygnowaliśmy z tego. W obecnym stanie prawnym nie jesteśmy żadnymi spadkobiercami Fundacji Sułkowskich i procesowanie nawet z góry skazane na przegranie (atrakcyjne ze względów medialnych), zakończyłoby się znacznymi kosztami rzędu dziesiątek lub setki tysięcy złotych na adwokatów strony pozwanej.

Ponowiliśmy w 2004 roku zastrzeżenie reprivatyzacyjne co do majątku byłej Fundacji Sułkowskich w formie listu w sprawie zamiaru Agencji wykazania do sprzedaży nieruchomości położonej m.in. w miejscowości Lubiń gm. Krzywiń i Tarnowa Łąka gm. Rydzyna. Wnieśliśmy o utrzymanie naszych poprzednich zastrzeżeń co do sprzedaży majątków Fundacji Sułkowskich, będących w gestii Agencji Nieruchomości Rolnych i nie czynienia żadnych kroków zmierzających do sprzedaży żadnego z majątków należących w przeszłości do Fundacji Sułkowskich. Otrzymano odpowiedź uwzględniającą nasze postulaty, za wyjątkiem niewielkiej działki ze zniszczonymi budynkami, która została sprzedana za naszą zgodą aby zapobiec katastrofie budowlanej.

W 2005 roku Zarząd przygotował odpowiedź na pismo Agencji Nieruchomości Rolnych, w którym Agencja sugeruje wyrażenie zgody przez Fundację (wycofanie zastrzeżeń reprivatyzacyjnych) odnośnie majątków byłej Fundacji Sułkowskich ze względu – jak to podali w piśmie – konieczność zaspokojenia potrzeb parafii katolickich z Wielkopolski (ponad 700 ha dla 19 parafii). Agencja po 15 latach prywatyzowania PGRów nie ma już wolnych terenów i myśli o przekazywaniu ziem Fundacji Sułkowskich na te cele. Mając na uwadze poprzednie wystąpienia oczywiście nie wyraziliśmy zgody. W 2006 roku przygotowano razem z prof. Ponikiewskim ponowne pismo do ANR SP w sprawie zastrzeżeń reprivatyzacyjnych majątków Fundacji Sułkowskich, brak odpowiedzi do tej pory.

SESJE, SPOTKANIA Z PEDAGOGAMI i SZKOŁAMI

1. Oddział Rydzyński naszej Fundacji, grupujący grono pedagogów, którym kieruje kol. Zbigniew Mocek, a wyróżniają się w działalności społecznej Andrzej Zajkiewicz i Eugenia Kaczmarowska - prowadził na terenie Wielkopolski i Leszna różnorodne formy działalności propagującej idee rydzyńskie wśród pedagogów oraz uczniów miejscowych szkół. Z inicjatywy pana dr Andrzeja Zajkiewicza zorganizowano w lutym 2005 Forum Pedagogiczne w Zespole Szkół Ekonomicznych w Lesznie. Temat dotyczył eksperymentalnej szkoły Tadeusza Łopuszańskiego. Uczestnikami Forum byli

nauczyciele szkoły. Gościem spotkania był prof. Zbigniew Wierzbicki, w swoim wystąpieniu omówił warunki, zasady i kryteria, jakie winny być spełnione dla właściwego kształtowania osobowości wychowanków w dzisiejszej szkole. Nauczycieli przekonały idee Łopuszańskiego. Dr Zajkiewicz opracował materiał ze spotkania z prof. Wierzbickim i umieścił go w formie zwięzłego, wewnętrznego wydawnictwa pod nazwą „Forum Pedagogiczne” oraz w Internecie na stronie www.zse.neostrada.pl.

2. Z inicjatywy Zarządu Oddziału Rydzynskiego Fundacji zorganizowano w czerwcu 2005 r. w Zamku Rydzynskim seminarium **„Wychowanie w eksperymentalnej Szkole Rydzynskiej Tadeusza Łopuszańskiego”**. Udział w seminarium brali uczniowie i nauczyciele (również dyrektorzy) gimnazjów i liceów ogólnokształcących z Leszna i ościennych powiatów oraz wykładowcy i studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie, z Instytutu Nauk Edukacyjnych, łącznie 156 osób. PWSZ Lesznie reprezentowali m.in. prof. Heliodor Muszyński oraz dr Zofia Ziarko. Obradom przewodniczył kanclerz PWSZ Zbigniew Mocek, który wygłosił referat „Problemy wychowawcze we współczesnej szkole”, akcentując potrzebę korzystania w tej dziedzinie z doświadczenia Szkoły Rydzynskiej. Przygotowana dyskusja dotyczyła problemów wychowawczych we współczesnej szkole oraz wskazanie kierunków nad wzmocnieniem funkcji wychowawczej dzisiejszej szkoły. Udział również brali przedstawiciele Fundacji – Byli Rydzyniacy. Prof. Zbigniew Wierzbicki był jednym z pełniących rolę gospodarza oraz prelegentem, ze swadą przekazującym w swoim wystąpieniu zasady wychowawcze Szkoły Rydzynskiej.
3. Z inicjatywy dr Andrzeja Zajkiewicza, w uzgodnieniu ze Zbigniewem Mockiem, w programach kształcenia studentów – przyszłych nauczycieli oraz na studiach podyplomowych dla nauczycieli uwzględniono treści dotyczące Tadeusza Łopuszańskiego i jego szkoły. Zajęcia takie prowadził dr Zajkiewicz. Jest to okazja do upowszechniania dorobku pedagogicznego Łopuszańskiego i przekazywania młodym pokoleniom wartości moralnych i myśli społecznych stanowiących istotę idei rydzynskiej. Równolegle dr Zajkiewicz przeprowadził badania w czterech szkołach na temat „Poglądy współczesnej młodzieży a wartości preferowane przez Szkołę Rydzynską”. Wyniki opublikował w „BUNCIE” nr 2 (24) 2005 r.
4. W uroczystości nadania Gimnazjum w Rydzynie imienia Sułkowskich i wręczenia sztandaru w dniu 28 października 2006 roku uczestniczyli donatorzy Fundacji jako goście honorowi. Profesorowie – Byli Rydzyniacy : Teresa Żawrocka-Wrzolek, Augustyn Ponikiewski, Władysław Górski oraz Kazimierz Ciechanowicz nałożyli szarfy w barwach

narodowych pocztowi sztandarowemu Szkoły. Zarząd przekazał Szkole do biblioteki po dwa egzemplarze Biogramów, Tez oraz płytę CD z nagraniem filmem „Szkoła ponad wszystkie” i wystąpieniem prof. Zwisłockiego. Dalsza współpraca z Gimnazjum im. Sułkowskich rozwijająca się pomyślnie. Byli Rydzyniacy są chętnie goszczeni w Szkole, prowadzą spotkania z młodzieżą. Pani dyr. Dworakowska poinformowała, że w swojej szkole zapoznaje młodzież z ważniejszymi ideami Szkoły Rydzyńskiej, a także zaczęto wdrażać pewne wartości. Np. wyeliminowano palenie papierosów w szkole i na terenie wokół szkoły. Wiele czasu poświęca się na wdrażanie u uczniów przyznania się do winy, nie wyeliminowano ściągania, jest to trudne. W szkole dużo mówi się o wartościach, o postawach, uczciwości i efektach Szkoły Rydzyńskiej.

5. Zainspirowani przez Oddział Rydzyński Fundacji studenci PWSZ w Lesznie wzięli udział w pikniku i w korowodzie historycznym pod nazwą „Leszno po królewsku”, w której mowa też była o zapisie fundacyjnym i międzywojennej Szkole Rydzyńskiej.
6. W kwietniu 2007 odbył się kilkudniowy rajd harcerski „Śladami prof. Łopuszańskiego”, w zakończeniu brał udział przedstawiciel Fundacji (Maciej Ostrowski).

DZIAŁALNOŚĆ MEDIALNA

W ramach Zjazdu Absolwentów na 75 rocznicę powstania Szkoły zrealizowano w Rydzynie przez TVP Polonia Poznań 20 minutowy film „SZKOŁA PONAD WSZYSTKIE” (reżyserii Wandy Namysł-Hasińskiej), który był już parokrotnie prezentowany na antenie telewizyjnej. Film w zwarty i rzeczowy sposób przybliżył problematykę przedwojennego eksperymentu pedagogicznego i aktualny problem odtworzenia Szkoły Rydzyńskiej. W propagowaniu idei pedagogicznych Tadeusza Łopuszańskiego i dorobku Szkoły Rydzyńskiej film ma duże znaczenie.

Dla propagowania naszej działalności prowadzona jest strona internetowa przez naszego donatora, członka Rady Fundacji Billa Biege, utrzymywana na jego serwerze w USA <http://biega.com/rydzyna/fundacja/>

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwie prawie godzinne rozmowy w Radio TOK-FM, prowadzone na żywo. Występował ze swadą prof. Zbigniew Wierzbicki oraz Jan Gliński i Kajetan Ostrowski. Omawiana problematyka Szkoły Rydzyńskiej i działalność dyrektora Tadeusza Łopuszańskiego spotkały się z zainteresowaniem słuchaczy, którzy telefonicznie zwracali się z różnymi pytaniami. Zarząd posiada komputerowe nagrania tych audycji.

WYDAWNICTWA i ICH ROZPROWADZANIE

W okresie sprawozdawczym ukazała się długo oczekiwana pozycja wydawnicza sfinansowana całkowicie przez Fundację z darów krajowych, jak też zagranicznych. W książce Jana Glińskiego „**Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich w Rydzynie 1928-1939. Wychowawcy i wychowankowie**” jest zamieszczonych ponad 400 biogramów członków Kuratorium Fundacji, Dyrektora Szkoły oraz nauczycieli i jej pracowników, a także biogramy jej uczniów. Książka ma ponad 400 stron druku, zawiera też wiele fotografii przedstawianych w niej osób oraz fotografie z życia Szkoły. Do biogramów dołączono też ponad 20 wspomnień i refleksji spisanych przez nauczycieli oraz wychowanków tej Szkoły. Biogramy poprzedzają wstępy Bolesława Biegi oraz Zbigniewa Wierzbickiego. W swoim wstępie autor zamieścił zestawienia liczbowe uczniów pod różnymi aspektami (kierunki studiów, straty wojenne, osiągnięcia życiowe i inne).

Koszt całości wydania w nakładzie 500 egzemplarzy przekroczył 25 tysięcy złotych (bez wliczania honorarium autorskiego, z którego autor zrezygnował). Na proces przygotowania i wydawania książki nie uzyskano żadnego wsparcie poza datkami od Byłych Rydzyńiaków i donatorów Fundacji, za którą serdecznie dziękujemy. Biorąc pod uwagę koszt druku, konieczność przekazania kilkunastu obowiązkowych egzemplarzy do bibliotek oraz 50 egzemplarzy autorskich Zarząd wyznaczył cenę 65 zł w oprawie miękkiej i 70 zł w oprawie twardej.

Przypomnijmy, że pierwszym wydawnictwem Fundacji była praca zbiorowa „**Tadeusz Jan Łopuszański i dzieło jego życia**” wydana w 1995 roku. W licznych rozmowach i przekonywaniu o potrzebie wznowienia Szkoły Rydzyńskiej książeczka ta ma zasadnicze znaczenie. Nakład został już całkowicie wyczerpany, zarząd planuje wznowienie poszerzonej wersji książki, która jest pomocna w pozyskiwaniu nowych donatorów i zapoznawaniu wspomagających Fundację osób. Jest ona zeskanowana, ale wymaga uzupełnienia i aktualizacji oraz całego procesu wydawniczego.

Profesor Z. Wierzbicki prowadzi od maja 2001 roku bezprofitowy dwumiesięcznik „**Bunt Młodych Duchem**”, który od tej pory wychodzi regularnie, ukazały się 42 numery. Pismo to – obok wielu tematów z zakresu ekologii, dobrosąsiedzkich stosunków z krajami sąsiadującymi z Polską i innymi – szeroko propaguje idee rydzyńskie, zamieszcza wiele tekstów pióra Łopuszańskiego, a ostatnio cykl sylwetek nauczycieli Szkoły Rydzyńskiej. Pismo w nakładzie ok. 3000 egzemplarzy jest w dużej części rozprowadzane bezpłatnie do szkół i bibliotek w kraju, a także na Litwie i Ukrainie. Profesor Wierzbicki nie otrzymuje żadnej dotacji czy zapomogi na wydawanie pisma, dlatego też kierujemy apel do naszych

donatorów o podjęcie prenumeraty. Zarząd Fundacji wspomaga redagowanie, zakupuje i rozprawdza w formie przesyłek pocztowych kolejne egzemplarze czasopisma dla naszych donatorów.

FINANSE

Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej. Utrzymuje się jedynie z wpłat donacyjnych (niewielkie) oraz z darów donatorów i niektórych darczyńców. Fundacja corocznie zleca księgowej badanie finansowe i sporządzanie bilansu. W ciągu pięciu lat bilansowych 2003-2007 **przychody** Fundacji wyniosły **61267 zł** a **wydatki 62690 zł**. Bilans na koniec 2007 roku wykazał zasoby Fundacji w wysokości **18399 zł**. Zasadniczą wagę w utrzymaniu stabilnego finansowania Fundacji mają obfite i dość regularne donacje zbierane wśród Byłych Rydzyniaków w Ameryce przez Bila Biegę. Liczne dary napływające z zagranicy pozwalają na dalszą działalność merytoryczną Fundacji.

Na zakończenie należy podkreślić, że Walne Zebranie Rady Fundacji odbywa się tradycyjnie na Zamku w Rydzynie, dawnej siedzibie Szkoły Rydzyńskiej. Jest to możliwe dzięki wielkiej życzliwości dyrektora Zamku – mgr Zdzisława Molińskiego, naszego donatora i członka Rady Fundacji. Dzięki niemu uzyskaliśmy i w tym roku, jak i w latach poprzednich – zniżkę w opłatach hotelowych. Jesteśmy Mu za to wdzięczni.

Sekretarz Zarządu

(Maciej Ostrowski)

Członkini Zarządu

(Eugenia Kaczmarowska)

Członkini Zarządu

(Ewa Gawlikowska-Świechowska)

Dyrektor Zarządu

(Jan Bohdan Gliński)

vice-Dyrektor Zarządu

(Zbigniew Mocek)

R Y D Z Y N A ; 17 maja 2008